

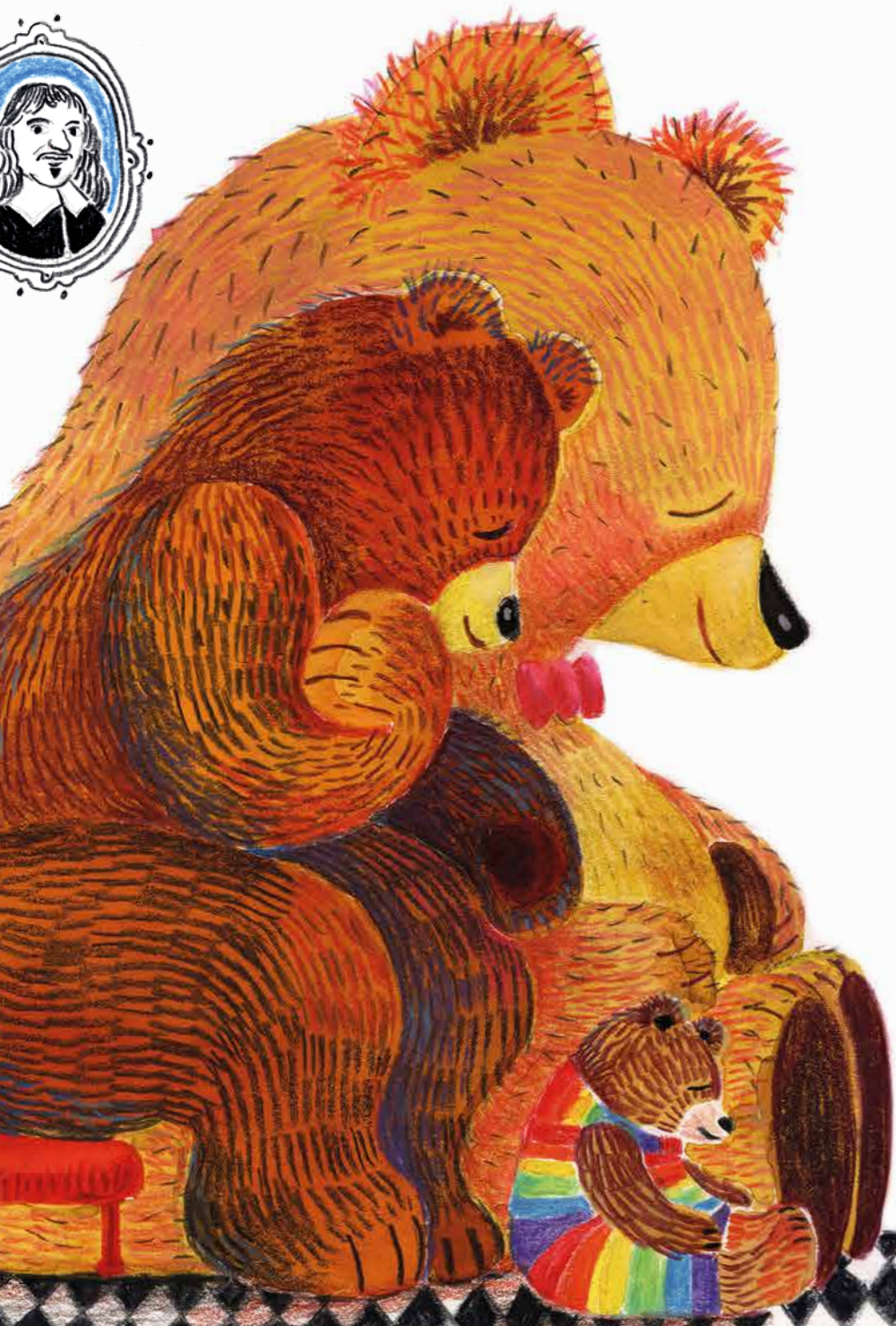

SAPKA, SÁL!

TÉLI VERSEK

Molnár Jacqueline rajzaival

TANDORI DEZSŐ

MEDVÉK A TÉLRE

Medvéink az idén is
felkészültek a télre.
Van mindene, és mégis:
a medve néha – mintha
félne...!
És ezért néha fél is.

Medvéink néha félnek a téltől,
azért készültek úgy föl.

A készülődés nagy dolog,
nem is megy tétlenkedve.
Tevékeny hát, sűrög-forog,
ha készül a télre, a medve.
Gazdát s idegent megmorog.

A fáradtság megérte,
medvéink készek a télre.

S ha megkérdezzük a medvéket,
hogyan sikerült ez ilyen jól,
azt felelik: „Ugye, az a lényeg,
hogy a medve mindig
GONDOL...”

Ebből az okos: érthet.

Mire gondol? Be nem fejezte,
mert elaludt télre a medve.

ESZKI MÓKA

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

JÉGVILÁG

Egy jéghegyen három medve
csúszkál félig megdermedve.
Mindnek oly fehér a szőre,
hogy nem tudni egyelőre:
melyik jéghegy, melyik medve,
melyik mászkál megdermedve?
Hómezőkön karcos szél dül...
Jéghegy dörmög: dirdör-dérdúr.
Medve koppan: kipp-kopp, kipp-kopp.
Hófúvás föd minden titkot...
Csúszkál három jegesmedve
egy jéghegyen megdermedve.

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

SARKVIDÉKI · LEMMINGEK

Télen sem fáznak a lemmingek!
Pedig sem nadrágot, sem inget
nem viselnek!... Noha
e pőre tény soha
nem sérti sem őket, sem minket.

TAMKÓ SIRATÓ KÁROLY

ESZKIMÓKA

Grönlandban
egy
jeges tóban,
párás, forró
forrás mellett
fürdött egyszer
két szép
fóka.
A gleccserről
nézte őket
három
apró
eszkimóka.

Ebből
lett a
csuda
móka:
pengett a jég,
zengett a szél...
Táncolni kezd
a két
fóka.

Fütyült nekik,
dalolt nekik
a három
kis
eszkimóka.

Békességben
élt a
világ.
Az eszkimók
hahotáztak,
a fókák
bukfencet
hánytak.
Pengett a jég,
zengett a szél...
Grönlandban
a gleccserek közt
vigan így
eszkimókáztak.

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

RESZKET A ROZMÁR...

Morcos idő viharoz már,
reszket a jégen a rozmár,
zúzmara-fény agyarán,
míg magyaráz magyarán:
„Brrr...”

Morcos idő viharoz már,
én vagyok itten a Rozmár,
ülök az Északi-sarkon,
vízbe fityeg le a farkom.
Brrr...

Mért vagyok én ez a Rozmár?
Morcos idő viharoz már,
ülök az Északi-sarkon,
vízbe hanyatlik a farkom.
Brrr...

Mért vagyok épp ez a Rozmár?
Fázom az Északi-sarkon,
morcos idő viharoz már,
vízbe fagy egyszer a farkom.
Brrr...

Én vagyok itten a Rozmár...
Fázom az Északi-sarkon...
Vízbe fagy éppen a farkom...
Morcos idő viharoz már...
Brrr!!!”

KÁNYÁDI SÁNDOR

MADÁRETETŐ

Cinkék, cinegék, feketerigók,
megosztom veletek e fél cipót,
megosztom az én olyan-amilyen
éneken-szerzett kenyerem.

Csettegess, rigóm, járd a kerteket,
jöjjetek, csókák, varjak, verebek:
vendégül látok minden itt maradt,
velünk telelő madarat.

Terítve már patyolat abroszom,
kenyeremet elétek morzsolom.
Nem várok érte, nem kell félnetek,
ordas télben ujjongó éneket.

Ha majd tavasz lesz, és én hallgatok,
akkor zendüljön a ti hangotok,
hírrel hirdetve, hogy az emberek
télien se voltak embertelenek.

ESİK A HÒ!
.....

The illustration depicts a whimsical winter night. Two houses with white walls and red-and-white striped roofs stand on a snowy ground. The house on the left has three windows with glowing orange and yellow lights. The house on the right has several windows, some of which are also lit. The sky is a deep, dark blue, filled with numerous white, circular snowflakes of varying sizes. In the foreground, a small, brown and black speckled sparrow with a red cap is walking towards the right. The overall style is soft and painterly, with a focus on texture and light.

NEMES NAGY ÁGNES

HÓESÉSBEN

Szakad a hó nagy csomókban,
veréb mászkál lent a hóban.
Veréb! Elment az eszed?
A hóésés betemet.
Nem is ugrálsz, araszolsz,
hóésésben vacakolsz.

Fölfujtad a tolladat,
ázott pamutgombolyag.
Mi kell neked? Fatető!
Fatető!
Deszka madár-etető.

SZABÓ LŐRINC

ESIK A HÓ

Szárnya van, de nem madár,
repülőgép, amin jár,
szél röpíti, az a gépe,
így ül a ház tetejére.
Ház tetején sok a drót,
megnézi a rádiót,
belebúj a telefonba,
lisztet rendel a malomban.

Lisztjét szórja égre-földre,
fehér lesz a világ tőle,
lisztet prüszköl hegyre-völgyre,
fehér már a város tőle:
fehér már az utca,
fehér már a muszka,
pepita a néger,
nincs Fekete Péter,
sehol,
de sehol
nincs más
fekete,
csak a Bodri
kutyának
az orra
hegye –
és reggel az utca, a muszka, a néger,
a taxi, a Maxi, a Bodri, a Péter
és ráadásul a rádió
mind azt kiabálja, hogy esik a hó!

SZABÓ T. ANNA

TÉLIDŐBEN

Télidőben jó eséllyel
számolhatsz a hóeséssel,
csúszós faggal, csípős dérrrel,
sziszegősen szúrós széllel,

sőt, locspoccsal, platty-latyakkal,
elsározódott gatyákkal,
nagykabátos nagymamákkal,
nagymamákos nagykabáttal.

De hidd el: a tél öröm
a mérsékelt égövön,
s a hideg sem olyan iszony,
mint, mondjuk, az Antarktison,

a pohár nem fagy a szánkhoz,
és kutya sem kell a szánkhoz,
ez a tél nem az a tél!
(Bár tavasszal hazatér.)

SAPKA, SÁL!

TÓTH KRISZTINA
DAL A HIDEGRŐL

Ha odakint hó esik,
egy kis meleg jólesik!

Sapka, sál, sapka, sál –
elkerül a fagyhalál!

Ha a kesztyűt felveszed,
nem lesz vörös a kezed!

Sapka, sál, sapka, sál –
elkerül a fagyhalál!

A fej kényes terület,
le ne fagyjon a füled!

Sapka, sál, sapka, sál –
elkerül a fagyhalál!

Hogy az orrod ne folyjon,
szél a nyakadba ne fújjon!

Sapka, sál, sapka, sál –
elkerül a fagyhalál!

ORAVECZ IMRE

NAGYMAMA AZT MONDJA

nagymama azt mondja,
hogy tegyem a fejembe a régi sapkám,
hátha még jó,

próbálom a szájamon át beletenni,
próbálom az orromon át beletenni,
próbálom a fülemen át beletenni,
de nem megy,

ezt nem értem,
nőtt a fejem,
de a sapka nem,
és mégse tudom a fejembe tenni

TÓTH KRISZTINA

FÁZÓS DALOCSKA

Ott kinn viharos
szél tombol.
Az ember kimegy és
meggondol!
Tegnap meleg ősz,
mától tél:
viszlát, fagyí és
játsszótér!
Jön majd kori és
jégpálya,
sízés, anyukánk
rémálma,
lesz majd takony és
filmnézés,
trutymós köhögés.
(Elnézést.)
Vastag dzsekimet
felhúzó,
nem baj, kimegyünk,
hadd fújjon!

Egész nap csak
lótnak-futnak,
jönnek is le,
ha feljutnak.

S ha leértek,
mennek vissza,
fel a hegyre,
le a síkra!

Most már hol jó?
Fent a csúcson?
Üljön hát ott,
le ne csússzon!

Vagy az aljban?
Mégis jobb itt?
Mért mászik hát?
Mit kínlódik?

Mondják már meg,
mit kívánnak,
mért jönnek le,
ha felmáztak?

Nézem őket,
addig nézem,
amíg lassan
csak megértem:

Nem jó lent sem,
nem jó fönt sem,
az a jó, míg
röpülsz közben!

LACKFI JÁNOS

KICSOMAGOLÓS

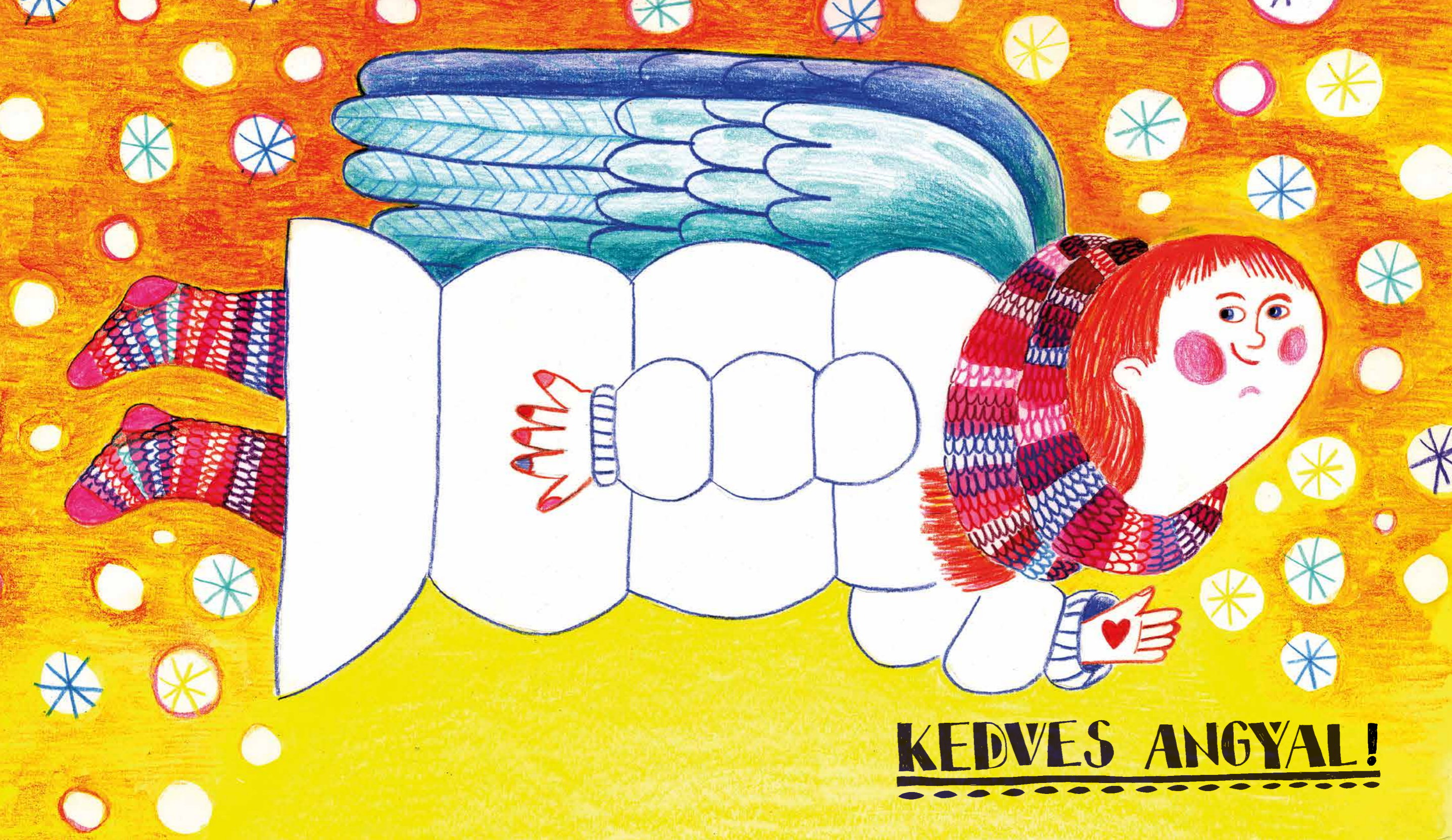
Margitom hidegből
Jön be, és megérint,
Ujja, mint a jégcsap,
Összerezzenek.

Úgy be van tekerve
Sálba, nagykabátba,
Félek, ennyi gönc közt
Nincs is tán gyerek.

Hámozom ki gyorsan,
Nagy ruhák repülnek,
Kis kezét, a lábát
Meglelem talán.

Arca úgy piroslik,
Mint a sült galambok,
Félek, elrepül még,
Elkapom a lányt!

KEDVES ANGYAL!

VARRÓ DÁNIEL

MIKULÁSLESEGETŐ

Nem aludtam az éjszaka cseppet sem,
hogy a Mikulást sutyiban meglessem.
Hát nagyszerű volt ez az élményem.
Hogy csúszdázott le a kéményen!

Láttam, láttam lesiklani,
nem szorult be, pedig dagi.

És láttam, láttam, ahogy nagyban
egy kéz kotorászik az ablakban,
csizmámba finom csokikat tuszkolt,
de szerintem az inkább krampusz volt.

Mert közben a Mikulás, ezt hallgasd,
cicatálból itatta a rénszarvast,
ki a nappali közepén most landolt,
és a sok repüléstől szomjas volt.

És láttam még egy érdekeset,
hogy a Mikulás majdnem orra esett,
csúszkált a cipője, mi tényleg jég,
és láttam, láttam azt is még,
hogy a minden jóból a puttonyban
bekap egyet időnként suttyomban.

Sőt, azt is sikerült meglesni,
hogy a Mikulás fölfele hogy megy ki.
Hát úgy, hogy a hasa az képlékeny,
s fel tudják nyomni a kéményen
a krampuszok ott meg a sok rének,
mint a tubusban a fogkrémet.

Eskü így van, láttam, láttam.
Ha nem hiszed, lesd meg bátran!

TANDORI DEZSŐ

A KIS ELŐSZOBÁBAN

A kis előszobában:

Egy nagy fenyő, magában.

A nagy előszobában:

Egy kis mackó, vele hárman.

Csak arra vár a medvecsapat,

Hogy kinyissuk a kulcslyukat.

S a fenyő talán arra vár,

Hogy a mackók erre várjanak.

LÁSZLÓ NOÉMI

KEDVES ANGYAL!

Labdát kérek, hármat:
egyét hajítani,
egyét gurítani,
egyét pukkasztani.
Felnőttet, aki rángat,
hogy üljek békeességben,
mint csillagfény az égen,
nem kérek szépen.

És, kedves angyal,
csak csínján bánj a faggyal,
de hó, az legyen bőven,
földön és levegőben,
ragassz rá jó erősen
a szánkóra, hogy senki
el ne vehesse tőlem,
és ha lehet, belőlem is
legyen három:

egy apunak,
egy anyunak,
egy csak nekem.

Már nagyon várom!

JÖNAKAR

Jön a Karácsony, kapok könyvet,
csokit, szeretet', ruházatot,
élet ilyenkor jóval könnyebb,
nálunk. És nálatok?

Jönnek különböző személyek,
rokonok, vendég meg a Márta,
hogy csak nézek!
Hát ti?

Én is titokban, mint az angyal,
csak hova dugjam?
készülök rajzzal.
Látod, színes az ujjam?

Vetíti Jézuskát a tévé,
eleve ilyen egész pici,
jászol van alátéve.
Van, aki nem hiszi?

Kisebb, mint én, kisebb, mint Samu,
de mi a jászol? Az egy játék,
ugye, anyu?
Vagy valamiféle alátét?

Lesz bejgli, hal, meg még fogalmam
sincs mi, amit a boltban vesznek,
csak sajnos szálka lesz a halban.
Ti mit esztek?

Asszem kicsit meg fogok hízni,
izgalmamban tömöm a fejem,
nem is tudtam, hogy jó az izgi!
Te sem?

Alakul mindig szép kis
csúnya veszekedés
is,
na és?

Szentestig kitör majd a béke.
Jól van, lassacskán témát váltok.
Legjobb mindig a (kár, hogy) vége.
Ti mit csináltok?

SZABÓ T. ANNA

AZ ÜNNEP AZÉ, AKI VÁRJA

Aki magot szór ablakába
és gyertya vár az asztalán.
A várók nem várnak hiába.
Egy angyal kopogott talán?

Szárnysuhogás az ablakon túl –
vigyázz! Kinézni nem szabad!
Künn az angyalhad térül-fordul,
egy pillanatra látszanak.

A karácsonyfát hozzák – hallod?
– egy koppanás, és leteszik.
Fényben úszik az üvegajtód,
s megint suhogás. Mi ez itt?

Zöld angyaltoll: egy kis fenyőág,
karácsonyszagú és meleg.
„Gyűjtsd meg a legutolsó gyertyát!”
Ez az angyali üzenet.

És be is mehetsz – vár az ünnep,
és minden zárt ajtót kitár.
A fa alatt angyalok ülnek –
az ünnep azé, aki vár.

TÉLI ÁLOM

.....

WEÖRES SÁNDOR

SzÁncSEngő

Éj-mélyből fölzengő
- csing-ling-ling - száncsengő.
Száncsengő - csing-ling-ling -
tél csendjén halkán ring.

Földobban két nagy ló
- kop-kop-kop - nyolc patkó.
Nyolc patkó - kop-kop-kop -
csönd-zsákból hangot lop.

Szétmálló hangerdő
- csing-ling-ling - száncsengő.
Száncsengő - csing-ling-ling -
tél öblén távol ring.

SZABÓ T. ANNA

HÓHULLÁSBAN

Hóhullásban sok pihe hull:
egy pihe sem lesz így egyedül.
Egyedül nem jön, nincsen kedve:
egyedül a hópihe csak dideregne.

Egymaga nem jön: százan jönnek,
kavarog a sok pihe, hullanak, esnek,
kavarog százezer, hull millió,
perdül és táncol és kanyarog a hó.

belepik a ligetet, belepik a szigetet,
összefogózva már nem didereg,
már nem fázik a sok pihe-csillag,
tollpuha paplana csillog-villog.

Alszik alatta a rét meg az erdő,
könnyű a dunna, pihepuha felhő,
alszik a föld és a földben a búza,
hótakaróját magára húzza.

A földre leérve összefogóznak,
tolldunnának, lágy takarónak,
belepik az utcát, a tereket, a várost,
Szentendrét és Budafok-Hárost,

Csend van, csend van, semmi se moccan,
ág sem roppan, cipő se koppan,
nyugszik és alszik a tér meg a táj,
csak a hó, csak a hó, csak a hó muzsikál.

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

TÉLI ÉJSZAKÁK

*****

Alszik a csillag a csöndben:
alszik a lent is a föntben.
Hold vacog, alszik a tóban.
Őz nyoma távolodóban
halkan elalszik a hóban.

TARTALOM

TANDORI DEZSŐ Medvék a télre	3
Eszkimóka	5
KOVÁCS ANDRÁS FERENC Jégvilág	6
KOVÁCS ANDRÁS FERENC Sarkvidéki lemmingek	8
TAMKÓ SIRATÓ KÁROLY Eszkimóka	9
KOVÁCS ANDRÁS FERENC Reszket a rozsmár... ..	10
KÁNYÁDI SÁNDOR Madáretető	12
Esik a hó!	15
NEMES NAGY ÁGNES Hóesésben	16
SZABÓ LŐRINC Esik a hó	19
SZABÓ T. ANNA Télidőben	20
Sapka, sál!	23
TÓTH KRISZTINA Dal a hidegről	24
ORAVECZ IMRE Nagymama azt mondja	27
TÓTH KRISZTINA Fázós dalocska	28

MARKÓ BÉLA Sízók	30
LACKFI JÁNOS Kicsomagolós	32
Kedves angyal!	35
VARRÓ DÁNIEL Mikuláslesegető	36
TANDORI DEZSŐ A kis előszobában	38
LÁSZLÓ NOÉMI Kedves angyal!	40
KUKORELLY ENDRE Jönakar	42
SZABÓ T. ANNA Az ünnep azé, aki várja	44
Téli álom	47
WEÖRES SÁNDOR Száncsengő	48
SZABÓ T. ANNA Hóhullásban	50
KOVÁCS ANDRÁS FERENC Téli éjszakák	53

lll institut
ramon llull A könyv megjelenését az
Institut Ramon Llull támogatta.

ISBN 978-615-115-007-8

Megjelent a Pagony Kiadó gondozásában 2025-ben.
1114 Budapest, Bartók Béla út 15/a | www.pagony.hu

Szöveg © Kányádi Sándor örökösei, Kovács András Ferenc örökösei, Kukorelly Endre,
Lackfi János, László Noémi, Markó Béla, Nemes Nagy Ágnes örökösei, Oravecz Imre,
Szabó Lőrinc örökösei, Szabó T. Anna, Tamkó Sirató Károly örökösei, Tandori Dezső
örökösei, Tóth Krisztina, Varró Dániel, Weöres Sándor örökösei
Illusztráció © Molnár Jacqueline, 2025
Kiadás © Pagony Kiadó Kft., 2025

Könyvterv: David Torrents

Felelős kiadó: Demény Eszter és Ürögdi András | Felelős szerkesztő: Kovács Eszter
Szerkesztette: Győri Hanna | Műszaki szerkesztő: Pais Andrea
Tördelés, nyomdai előkészítés: David Torrents

Produkción munkák: Wunderlich Production Kft.
Produkción vezető: Mészáros Gabriella
Készült 2025-ben a Dürer Nyomdában
Felelős vezető: Varga Tamás | www.durer.hu

